

Врз основа на член 20, став 2 од Законот за рамномерен регионален развој (“Службен весник на РМ” 63/2007), Советот за развој на Пелагонискиот плански регион на седницата одржана на ден 28.02.2012 година усвои

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА
ЗА РАЗВОЈ НА ПЕЛАГОНИСКИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН
2010 – 2015 ГОДИНА ОД СТРАНА НА ЦЕНТАРОТ ЗА РАЗВОЈ
НА ПЕЛАГОНИСКИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН ЗА 2011 ГОДИНА**

февруари, 2011 година

Битола

Вовед

Основната рамка за водење на политиката на рамномерен развој во земјата е дефинирана со Законот за рамномерен регионален развој (Службен весник на РМ бр.63/2007) кој ги пропишува планските документи за нејзина реализација. Програмата за развој на Пелагонискиот плански регион е еден од тие документи и се базира на политиката на регионален развој насочена кон развивање и имплементација на полицентричен модел на развој.

Програмата за развој на Пелагонискиот плански регион 2010 - 2015 е подготвена врз основа на Правилникот за методологијата за подготовка на планските документи за регионалниот развој во Република Македонија, (Службен весник на РМ бр.102/2009) а притоа се користени расположливите национални документи од областа на регионалниот развој (Стратегијата за регионален развој на Република Македонија, Законот за рамномерен регионален развој, Службен весник на РМ бр.119/2009 и Акциониот план за спроведување 2010-2012 на Стратегијата за регионален развој) односно стратегиските развојни документи на општините во состав на регионот.

Соодветно на тоа, Програмата поаѓа од развојните потреби на општините во регионот, истовремено следејќи ги насоките за развој на регионот опишани во Националната Стратегија, како и развојните приоритети во Акциониот план 2010-2012.

Спроведувањето на оваа програма има за цел да обезбеди:

- намалување на диспаратите во рамките на регионот, како и во однос на останатите плански региони и подигнување на квалитетот на животот на сите граѓани;

- зголемување на конкурентноста на Пелагонискиот плански регион преку надградба на инфраструктурата, оптимално користење и валоризирање на природното богатство, човечкиот капитал и економските особености на регионот;
- зачувување и развивање на посебниот идентитет на Пелагонискиот плански регион, како и негова афирмација и развој;
- развој на подрачјата со специфични потреби и ревитализација на селата;
- поддршка на меѓуопштинската и прекуграничната соработка на единиците на локална самоуправа, како и на регионот преку Центарот за развој на Пелагонискиот плански регион, во функција на поттикнување на рамномерен регионален развој.

Во согласност со принципите на одржлив развој, Програмата е така замислена и програмирана да поддржи функционирање на локалната демократија заедно со изградба на економија која ќе обезбеди подобар стандард на живеење на граѓаните преку рационално искористување на ресурсите и создавање можност за развој на идните генерации.

При изработката на Програмата за развој на Пелагониски плански регион 2010 – 2015 беше утврдена развојната визија :

Да бидеме регион со брендирана автентичност, со висок квалитет на живеење, перспективна иднина за нашите жители, економски раст и одржлив развој по европски критериуми.

Врз основа на SWOT анализата и утврдената визија, остварувањето на среднорочните цели на развојот и зацртаната крајна цел (визијата), преку спроведување на конкретни приоритети – регионот да биде добро инфраструктурно развиен и поврзан, со обезбедени услови за економски развој, социјална кохезија и заштита на животната средина, ќе резултира со подобар квалитет на живеење на граѓаните, како што е прикажано во Табела 1.

Табела 1

Среднорочни цели	Приоритети
1. Подобра меѓусебна и меѓународна поврзаност на општините во регионот преку планирање и изградба на современа инфраструктура	Подобрување на квалитетот на живеење преку подобрување на комуналната инфраструктура
	Подобрување на комуникацијата, квалитетот на животот и зголемување на економската размена преку надградба на постоечката и изградба на нова транспортна, железничка и аеродромска инфраструктура
	Создавање услови за развој и привлекување на инвеститори преку подготовка на урбанистичко-планска и техничка документација
	Инфраструктурен развој на Подрачјата со специфични развојни потреби
2. Подобрена животна средина преку намалување на загадувањето, отстранување на последиците од него, како и зголемување на енергетската ефикасност	Унапредување на животната средина преку интегрирано управување со загадувањето (почва, воздух, вода)
	Зголемување на енергетската ефикасност преку создавање на (нормативни, административни, финансиски, технички и едукативни) услови за примена на модерни технолошки решенија
	Намалување на трошењето на конвенционалните горива со искористување на обновливите извори на енергија
3. Повисок квалитет на живот и поголема социјална кохезија во регионот, преку континуирано вложување во развојот на човечките ресурси	Иницирање на воспоставување на флексибилен и современ образовен систем, кој ќе произведува кадри согласно барањата на пазарот на труд и специфичните потреби на регионот
	Подигнување на нивото на социјална заштита на целото население, со посебен акцент на родовите прашања и ранливите групи во руралните средини
	Подобрување на здравствените услуги преку модернизација и надградба на постоечките капацитети
	Промовирање на регионалниот идентитет преку заеднички иницијативи за развој на културата и спортот
	Подобрување на квалитетот на човечките ресурси во

	регионот
4. Поттикнување на локалниот економски развој на Пелагонискиот регион	Јаболко
	Информатичка технологија
	Преработка на храна
	Туризам, спорт и рекреација
	Примарно земјоделско и раноградинарско производство (зеленчук)
	Индустрија за пакување, печатење и дизајн
	Развој на малите и средни претпријатија и претприемништвото
	Поддршка на економскиот развој со мерки на ниво на Пелагонискиот регион во целина

Подготвени и имплементирани проекти од страна на Центарот за развој на Пелагонискиот плански регион (ЦРППР) во 2011 година

1. Подготвени проекти

1.1 Проекти поднесени до домашни фондови

Согласно целите и приоритетите на Програмата за развој на Пелагонискиот плански регион 2010 – 2015, тимот на ЦРППР ги подготви и поднесе следните проекти апликации:

- „Штедиме електрична енергија за позелена Пелагонија” – А.Д. ЕЛЕМ;
- „Пакување без загадување”- Министерство за животна средина и просторно планирање;
- „Децентрализирана соработка, културна политика и културна размена – помеѓу Р.Македонија (регионот Пелагонија) и Р.Франција (регионот Долна Нормандија)” - Министерство за култура;

- „Патокази кон потпелистерските села за зачувување и унапредување на традиционалните вредности во руралните подрачја на Баба планина” – Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој.

2. Имплементирани проекти

Табела 2: Листа на имплементирани проекти за 2011 година аплицирани до Бирото за Регионален Развој (БРР)

Р.бр.	Назив на проект	Среднорочни цели
1.	Изработка на техничка документација за изградба на пат од населено место Заполжани, општина Долнени до населено место Славеј, општина Кривогаштани	С. Ц. 1. Подобра меѓусебна и меѓународна поврзаност на општините во регионот преку планирање и изградба на современа инфраструктура, <i>Приоритет: Создавање услови за развој и привлекување на инвеститори преку подготовка на урбанистичко-планска и техничка документација</i>
2.	Изработка на комплетна техничка документација за реконструкција на ЗОО – Битола	С. Ц. 1. Подобра меѓусебна и меѓународна поврзаност на општините во регионот преку планирање и изградба на современа инфраструктура, <i>Приоритет: Создавање услови за развој и привлекување на инвеститори преку подготовка на урбанистичко-планска и техничка документација</i>
3.	Изработка на техничка документација за изградба на паркинг за сточен пазар во Кривогаштани	С. Ц. 1. Подобра меѓусебна и меѓународна поврзаност на општините во регионот преку планирање и изградба на современа инфраструктура, <i>Приоритет: Создавање услови за развој и привлекување на инвеститори преку подготовка на урбанистичко-планска и техничка документација.</i>

4.	Изработка на студија за поврзување и промоција на манастирскиот туризам на Баба Планина (општина Битола и општина Ресен)	С.Ц. 4 Поттикнување на локалниот економски развој на Пелагонискиот регион
5.	Набавка на опрема за ТППЕ Прилеп (го покрива регионот на Прилеп, Кривогаштани и Долнени) и опрема за волонтерските единици	С. Ц. 1. Подобра меѓусебна и меѓународна поврзаност на општините во регионот преку планирање и изградба на современа инфраструктура <i>Приоритет:</i> Подобрување на комуникацијата, квалитетот на животот и зголемување на економската размена преку надградба на постоечката и изградба на нова инфраструктура
6.	Втора фаза за изградба на хлорна станица во с. Дебреште за потребите на општините Долнени, Крушево и Кривогаштани	С. Ц. 1. Подобра меѓусебна и меѓународна поврзаност на општините во регионот преку планирање и изградба на современа инфраструктура <i>Приоритет:</i> Подобрување на квалитетот на живеење преку подобрување на комуналната инфраструктура
7.	„Институционална надградба и поддршка на бизнис активностите во Пелагонискиот регион”	С. Ц. 3. Повисок квалитет на живот и поголема социјална кохезија во регионот, преку континуирано вложување во развојот на човечките ресурси <i>Приоритет:</i> Подобрување на квалитетот на човековите ресурси во регионот

Краток опис

Основна цел на проектот под реден број еден: *Изработка на техничка документација за изградба на пат од населено место Заполжани, општина Долнени до населено место Славеј, општина Кривогаштани* е изработка на техничка документација за изградба на пат од населено место Заполжани до населено место Славеј (непробиен земјен пат во должина од 4,5 km) кој ги поврзува општините Долнени и Кривогаштани. Проектот има регионално значење и се простира на подрачјето на општините Долнени и Кривогаштани. Со имплементирањето на проектот се создадени услови за изградба на патот со што ќе се подобри сообраќајната комуникација помеѓу населените места во двете општини, а со самото тоа ќе даде и придонес кон подобрување на можностите за социјален и економски развој.

Основна цел на проектот под реден број два: *Изработка на комплетна техничка документација за реконструкција на 300 – Битола* е изработка на техничка документација за комплетна реконструкција на зоолошката градина во Битола како основа за создавање зоолошка градина по европски стандарди.

Проектот има регионално значење и се однесува на целокупното население во Пелагонискиот плански регион. Во рамките на проектот е комплетна изработена техничка документација за реконструкција на зоолошката градина во Битола, со што ќе биде редизајниран и надграден моменталниот изглед. Проектот создава услови за економски развој бидејќи привлекува 250 000 илјади потенцијални посетители кои истовремено ќе дадат придонес кон развој на локалната економија на општина Битола. Проектот директно влијае на заштита на биолошката разновидност. Со него се развиваат различните форми на еко туризам, образование за заштита на животната средина како и рекреативното движење.

Преку создавањето на зоолошка градина по европски стандарди, ќе се генерираат и можности за одредени вработувања на различни нивоа од научно истражувачко до техничко материјално одржување и исхрана на животните. Во перспектива Зоолошката градина во Битола може да биде место за пријатен

престој на децата и родителите, учениците, студентите, пензионерите и рекреативците. На тој начин ќе се создадат услови за подобрување на квалитетот на животот во наведените области

Основна цел на проектот под реден број три: Изработка на техничка документација за изградба на паркинг за сточен пазар во Кривогаштани е изградба на техничка документација за паркинг на сточниот пазар во Кривогаштани со површина од 2500m². Проектот има регионално значење и се простира на подрачјето на општините Кривогаштани, Долнени, Демир Хисар, Крушево и Прилеп. Проектот создава услови за економски развој преку подобрување на функционирањето на сточниот пазар во Кривогаштани кој има регионално значење.

Преку создавањето услови за изградба на паркинг на сточниот пазар во Кривогаштани ќе се создадат услови за урбанизирање на дел од просторот околу сточниот пазар со што ќе се подобри квалитетот на живот (засадување на садници, поставување на клупи за седење и друга пропратна опрема за партнерно уредување на паркинг просторот).

Основна цел на проектот под реден број четири: *Изработка на студија за поврзување и промоција на манастирскиот туризам на Баба Планина (општина Битола и општина Ресен)* и изработка на студија за поврзување и промоција на манастирскиот туризам на Баба Планина (општина Битола и општина Ресен). Основен проблем кој го третира проектот е недоволната искористеност на културно – историското наследство и природните убавини и реткости во функција на економски развој на општините Ресен и Битола особено Планината Баба како заедничка географска целина на двете општини.

Постигнати резултати од проектот се:

1. Изработен еден каталог со линија на поврзување на црквите и манастирите на Баба Планина во општините Битола и Ресен и објаснување за нивното значење;
2. Изработена е една студија во функција на економски развој на двете општини преку различните форми и потенцијал на манастирскиот туризам.

3. Изработени пет мапи со линија на поврзување на црквите на манастирите на Баба Планина во општините Битола и Ресен.

Основна цел на проектот под реден број пет: *Набавка на опрема за ТППЕ Прилеп (го покрива регионот на Прилеп, Кривогаштани и Долнени) и опрема за волонтерските единици* е набавка на нова, најсовремена опрема за ТППЕ Прилеп со цел намалување на ризикот по живот на вработените, и постигнување поголема заштита на животот на луѓето и нивниот имот. Локацијата на проектот примарно се однесува на општината Прилеп односно територијалната противпожарна единица Прилеп, а нивото на дејствување и корист од проектот ќе имаат и општините Долнени, Кривогаштани и Пелагонискиот плански регион во целост.

Постигнати резултати од проектот се:

- Опремувањето на ТППЕ Прилеп со нова професионална опрема за заштита од пожари е комплетирано;
- Намален е ризикот на вработените во извршувањето на професионалните задачи и обврски;
- Подобрен е квалитетот на интервенциите во спречување и заштита од пожари;
- Зголемен број на спасени луѓе, живеалишта, недвижен и подвижен имот;
- Материјалните штети и оперативните трошоци на корисниците на услуги се намалени;

Можноста за постигнување на поголема брзина при интервенирање на повик од страна на ТППЕ Прилеп ќе ги намали трошоците од штетите при пожар за сопствениците на станови, куќи, имот и деловни објекти. Со зголемувањето на безбедноста и заштитата од пожар, значително ќе се подобри квалитетот на живот на населението примарно во трите општини преку зголемување на квалитетот на услуга што ќе ја дава ТППЕ Прилеп. Квалитетната заштита од пожари обезбедува сигурност кај потенцијалните инвеститори за заштита на нивните објекти, со што се создаваат основни претпоставки за побрз економски развој.

Основна цел на проектот под реден број шест: *Втора фаза за изградба на хлорна станица во с. Дебреште за потребите на општините Долнени, Крушево и Кривогаштани* е целосно комплетирање на втората фаза од изградбата на хлорната станица во с.Дебреште.

Со реализацијата на овој проект, беше извршена изградба на хлорната станица во која меѓу другото беше вклучено и изработка на термичка фасада, изработка и вградување на ПВЦ дограма, вградување на високо квалитетни киселоотпорни керамички-клинкер плочки, набавка и монтажа на ограда, како и опремување со мебел и санитарија. Покрај изградбата на хлорната станица, изграден е и пристапен пат до станицата со цел непречено работење на истата и безбеден дотур на боци со хлор.

Проектот е лоциран во с. Дебреште, но неговата имплементација директно се однесува на населението во општините Долнени, Кривогаштани и Крушево.

Постигнати резултати од проектот се:

- Комплетна изградбата на хлорната станица во с.Дебреште
- Зголемен е бројот на жители кои се приклучени на водоводната мрежа;
- Намален е бројот на заразни болести како резултат на подобрените услови за лична и санитарна хигиена и квалитетна вода за пиење;
- Минимизирање на можностите за појава на епидемии.

Основна цел на проектот под реден број седум: „Институционална надградба за поддршка и координација на бизнис активностите во Пелагонискиот регион” беше воспоставување на организиран и структуриран тим, опремен со неопходни вештини во секоја од Пелагониските општини и во канцеларијата на Центарот за развој на Пелагонискиот плански регион (ЦРППР), кој ќе биде способен да ги координира и поддржи бизнис активностите во регионот што директно придонесува за исполнување на програмскиот приоритет – *3.5 Подобрување на квалитетот на човековите ресурси во регионот.*

Резултатите од проектот ги мериме врз основа на следните индикатори (кои што истовремено се дел од Стратегијата за рамномерен регионален развој на Македонија):

- Број на реализирани проекти за поттикнување на економскиот развој во планските региони;
- Број на реализирани специфични активности (спроведени обуки за домашните претприемачи, студиски патувања, промотивни настани, деловни средби и слично);
- Број на учесници во реализираните специфични активности (спроведени обуки за домашните претприемачи, студиски патувања, промотивни настани, деловни средби и слично);
- Број на обуки за вработените во Центрите за развој на планските региони од областа на регионалниот развој и проектниот менаџмент;
- Број на обуки за вработените од општинските администрации, Советите на општините и Советите на планските региони од областа на регионалниот развој;
- Број на реализирани обуки за искористување на расположивите фондови за прекугранична соработка;
- Број на реализирани специфични активности за подигнување на капацитетите за планирање и реализација на развојот во планските региони (спроведени обуки, студиски патувања, промотивни настани и специјални средби и слично).

Во рамките на овој проект беа спроведени следните обуки:

Табела 3:

Р.бр.	Назив на настан / обука	Дата и место	Опис / Целна група
1.	Промотивна конференција	29.09.2010 Битола	Министерство за локална самоуправа Биро за регионален развој Градоначалници Вработени во ЛС Јавни претпријатија Бизнис сектор НВО сектор

2.	Обука за развивање на предлог проекти за финансирање од претпристапни фондови на ЕУ	7-10.10.2010 Битола	Тродневна обука наменета за општинската администрација од одделенијата за ЛЕР, ЦРППР.
3.	Обука за правни и организациски аспекти на Јавно-приватно партнерство (ЈПП)	18.11.2010 Битола	Еднодневна обука наменета за општинската администрација од одделенијата за ЛЕР, ЦРППР и бизнис секторот од регионот.
4.	Обуки за бизнис вештини и можности за финансирање на бизниси	15-16.12. 2010 Битола	Дводневна обука наменета за општинската администрација од одделенијата за ЛЕР, ЦРППР и бизнис секторот од регионот.
5.	Процесот на идентификација на Јавно приватно партнерство (ЈПП) во општинските планови за локален економски развој	25-26.01.2011 Битола	Дводневна обука наменета за општинската администрација од одделенијата за ЛЕР, ЦРППР.
6.	Развивање на модели за ЈПП и предлози за ЈПП	15-17.02.2011 Битола	Дводневна обука наменета за општинската администрација од одделенијата за ЛЕР, ЦРППР.
7.	Постапка за доделување на договор за ЈПП	24-25.02.2011 Битола	Дводневна обука наменета за општинската администрација од одделенијата за ЛЕР, ЦРППР и бизнис секторот од регионот.
8.	Постапка за доделување на договор за ЈПП	01-02.03.2011 Прилеп	Дводневна обука наменета за општинската администрација од одделенијата за ЛЕР, ЦРППР и бизнис секторот од регионот.
9.	Развивање на предлог проекти за финансирање од претпристапните фондови на ЕУ и програмите на заедницата	16-18.03.2011 Битола	Дводневна обука наменета за општинската администрација од одделенијата за ЛЕР, ЦРППР.
10.	Изнаоѓање на фондови	13.04.2011 Битола	Дводневна обука наменета за општинската администрација од одделенијата за ЛЕР, ЦРППР.
11.	Обука за користење на веб апликативен	19-20.04.2011	Дводневна обука наменета за

	софтвер „ПЕЛАГОНИЈА-БИЗНИС“	Битола	општинската администрација од одделенијата за ЛЕР, ЦРППР.
12.	Донаторски процедури	27-28.04.2011 Битола	Дводневна обука наменета за општинската администрација од одделенијата за ЛЕР, ЦРППР.
13.	Локална презентација на можностите за инвестирање во индустриските зони во општините Демир Хисар, Крушево, Кривогаштани, Долнени и останатите можности за инвестирање.	09.05.2011 Демир Хисар	Бизнис секторот
14.	Локална презентација на можностите за инвестирање индустриските зони „Преспатекс“ и „Макази“ и останатите можности за инвестирање	16.05.2011 Ресен	Бизнис сектор
15.	Регионална презентација на можностите за инвестирање во Пелагонискиот регион	24.05.2011 Корча- Р.Албанија	Бизнис сектор Стопанска комора
16.	Локална презентација на можностите за инвестирање во индустриските зони во општините Могила и Новаци и останатите можности за инвестирање.	27.05.2011 Могила	Бизнис сектор
17.	Регионална презентација на можностите за инвестирање во Пелагонискиот регион	06.06.2011 Лерин-Р.Грција	Бизнис сектор Стопанска комора
18.	Завршна конференција	16.09.2011 Битола	Министерство за локална самоуправа Биро за регионален развој Градоначалници Вработени во ЛС Јавни претпријатија Бизнис сектор НВО сектор

1.2 Проекти одобрени во рамките на ИПА програмата

Табела 4: Проекти одобрени во рамки на прекугранична соработка со Р.Грција

Краток опис	Партнери
<p>1. Развивање на заеднички прекуграничен план за заштита од пожари</p> <p>„Противпожарен штит“</p> <p><i>(согласно втората среднорочна цел - Подобрена животна средина преку намалување на загадувањето, отстранување на последиците од него, како и зголемување на енергетската ефикасност)</i></p> <p>Проектот има основна задача да креира инфраструктура за заштита на еколошките ресурси во пограничниот регион.</p> <p>- Специфични цели на проектот се: Развивање на заеднички прекуграничен план за заштита од пожари, јакнење на капацитетите на единиците за противпожарна заштита во Лерин, Република Грција и Битола, Република Македонија преку Набавка и инсталација на 140 надземни хидранти на територијата на Пелагонискиот регион, набавка на 50 комплекти софистицирана и скапа спасувачка опрема за интервенција при појава на пожари во</p>	<p><u>Носител на проектот:</u></p> <p>Центар за развој на Пелагонискиот плански регион</p> <p><u>Партнери:</u></p> <p>Регионална развојна агенција АНФЛО, Лерин, Република Грција</p> <p>Регион западна Македонија, Република Грција</p> <p>Општина Битола</p> <p>Општина Прилеп</p>

Пелагонискиот регион,

- Набавка на компјутерска опрема за успешно локализирање и брза реакција на Територијалните противпожарни единици при појава на пожар во прекуграничниот регион,
- Воспоставување на моторизирана волонтерска единица за брза интервенција во тешко достапните места во прекуграничниот регион во случај на појава на пожар,
- Потпишување на Протокол за заедничка соработка и интервенција при појава на пожар во прекуграничниот регион,
- Размена на искуства и јакнење на капацитетите на ТППЕ во прекуграничниот регион,
- Спроведување на промотивна кампања преку подготовка, инсталирање и дисеминација на промотивни материјали (флаери, билборди), отворени денови и медиумска презентација на резултатите од проектот со цел информирање на пошироката јавност,

1.3 Проекти поднесени до македонски фондови:

Проект: „Штедиме енергија за позелена Пелагонија”

Тимот на ЦРППР поднесе проект до ЕЛЕМ А.Д. Скопје (согласно среднорочна цел 2 - подобрена животна средина преку намалување на загадувањето, отстранување на последиците од него, како и зголемување на енергетската ефикасност). Во рамките на проектот беше предвидено: организирање на обуки во сите педесет основни училишта во Пелагонија, изработка на едукативен материјал и изработка на Е-алатка за заштеда на енергија.

Проект: „Децентрализирана соработка, културна политика и културна размена – помеѓу Р.Македонија (регионот Пелагонија) и Р.Франција (регионот Долна Нормандија)”

Тимот на ЦРППР поднесе проект до Министерство за култура на Р.М (согласно среднорочна цел 3 – повисок квалитет на живот и поголема социјална кохезија во регионот, преку континуирано вложување во развојот на човечките ресурси). Во рамките на проектот е предвидено гостување на музичка група од регионот Долна Нормандија во општините: Битола, Прилеп и Ресен за време на летниот период и јакнење на капацитетите на носителите на културните политики во Пелагонискиот регион во однос на стратешкото планирање и реализација на нивните развојни планови.

Проект: „Развој на капацитетите во Пелагонија и прилагодување на капацитетите за климатски промени”

Тимот на ЦРППР во соработка со Пелагонија-ПРЕДА подготви и поднесе проект до УСАИД-Македонија (согласно среднорочна цел 4 – поттикнување на локалниот економски развој на Пелагонискиот регион). Основна цел на проектот

беше поддршка на земјоделскиот сектор преку изнаоѓање на нови алатки за одгледување на земјоделските култури.

Проект: „Патокази кон потпелистерските села за зачувување и унапредување на традиционалните вредности во руралните подрачја на Баба планина”

Тимот на ЦРППР во соработка со општина Ресен поднесоа проект до Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој (согласно среднорочна цел 1 – Подобра меѓусебна и меѓународна поврзаност на општините во регионот преку планирање и изградба на современа инфраструктура). Со овој проект е предвидено набавка и поставување на 100 патокази за поврзување на манастирите на Баба планина, покрај патоказите предвидено е набавка 100 корпи за отпадоци.

1.4 Проекти поднесени до странски фондови

Проект: „565.000 минути култура во регионот Пелагонија”

Тимот на ЦРППР поднесе проект до УНЕСКО (согласно среднорочна цел 3 – повисок квалитет на живот и поголема социјална кохезија во регионот, преку континуирано вложување во развојот на човечките ресурси).

Проект: „Обука за иновации и интернационализација”

Тимот на ЦРППР во соработка со Мариборската развојна агенција поднесе проект до Министерството за локална самоуправа и регионален развој во Р.Словенија (согласно среднорочна цел 3 – повисок квалитет на живот и поголема социјална кохезија во регионот, преку континуирано вложување во развојот на човечките ресурси).

Целта на проектот е да трансферира знаења и да подготви обучувачи за меѓународен маркетинг (извоз) во регионот на Пелагонија, а со тоа да се подигне

нивото на подготовка за влез во европската интеграција и зголемување на соработката меѓу словенечките и македонски компании.

Проект: „Ефективно искористување на ЕУ фондовите во Р.Македонија“

Тимот на ЦРППР поднесе проект до Словачката развојна агенција (согласно среднорочна цел 3 – повисок квалитет на живот и поголема социјална кохезија во регионот, преку континуирано вложување во развојот на човечките ресурси).

Целта на проектот е да се подигне свесноста на граѓаните, да се зголемат нивните знаења и вештини во поднесувањето на апликации до Европските фондови како еден од изворите на финансирање на локални, регионални и национални проекти.

Проект: „Заштеда на електрична енергија за позелена Пелагонија“

Тимот на ЦРППР во соработка со Пелагонија – ПРЕДА поднесе проект до амбасадата на Соединетите американски држави (согласно среднорочна цел 2 – подобрена животна средина преку намалување на загадувањето, отстранување на последиците од него, како и зголемена енергетска ефикасност).

Во рамките на проектот е предвидено: организирање на обуки во сите педесет основни училишта во Пелагонија, изработка на едукативен материјал и изработка на Е-алатка.

Проект: „Откријте ги убавините на Пелагонија“

Тимот на ЦРППР поднесе проект до амбасадата на Словачка (согласно среднорочна цел 4 – поттикнување на локалниот економски развој на Пелагонискиот регион). Во рамките на проектот е предвидено печатење и редирајнирање на веќе изработената мапа од страна на ЦРППР. На мапата се претставени сите убавини кои ги нуди Пелагонискиот регион во сите девет општини.

2. Проекти во фаза на реализација

Согласно програмските определби, Центарот за развој на Пелагонискиот плански регион (ЦРППР) во оваа ќе ги имплементира следниве проекти:

Проект: „Развивање на заеднички прекуграничен против пожарен план”

- Носител на Проектот е Центарот за Развој на Пелагонискиот Плански Регион.
- Партнери во спроведување на Проектот се: Општина Битола, Општина Прилеп, Регион Западна Македонија – Грција, Регионална Развојна Агенција на регионот Лерин (ANFLO)- Грција.
- Проектот е финансиран од Инструментот за претпристапна помош на Европска Унија- ИПА 2, Прекугранична соработка – Грција – Македонија 2007-2013.
- Вкупниот буџет на Проектот изнесува – 470.000, 00 Евра – (На страната на Македонија се доделени 300.000,00 евра)

Основната цел на проектот **FIRESHIELD** е да придонесе за соработка во прекуграничниот регион Пелагонија и Западна Македонија во делот на заштитата на животната средина.

Специфични цели се:

1. Да се развие заеднички прекуграничен противпожарен план и
2. Да се зајакнат капацитетите на регионалните единици за противпожарна заштита

Граничната област во двата региони, Пелагонија (Македонија) и Западна Македонија (Грција) е исклучително богата со шуми, планини, ливади, биолошката разновидност и други природни ресурси. Главните ризиците по животната средина се предизвикани главно од човечки фактори. За жал, во двата региони се случуваат огромни шумски пожари, каде многу од нив се случуваат и во непосредна близина на граничната линија и во најголем број на пожарите се

случува тие да ја преминат граничната линија. Бидејќи не постои национален и регионален механизам за прекугранична соработка за заштита од пожари, противпожарните бригади се ограничени во своето дејствување и дејствуваат само кога огнот се наоѓа во националната територија. Не постои заеднички план за заштита од пожари на прекуграничната областа, а со тоа и заштитата на животната средина.

Развивањето на заедничкиот противпожарен план за заштита ќе им овозможи на противпожарни единици од двата региони да дејствуваат поефикасно во делот на заштита од пожари и гаснење пожари.

Протоколот за заедничка соработка и интервенција при појава на пожари ќе биде потпишан на највисоко политичко ниво во прекуграничниот регион, од страна на Претседателот на Совет за развој на Пелагонискиот регион и Претседателот на регионот на Западна Македонија. Протоколот ќе се фокусира на техничките барања и соработка на техничко ниво кое е потребно за противпожарна заштита во прекуграничната област.

Целни групи кои се вклучени во проектот се: 13 општини (9 во Македонија и 4 во Грција) и регионални агенции поврзани со заштита и спасување.

Од имплементацијата на проектот FIRESHIELD ќе бенефираат 300 000 жители на регионот Пелагонија и Западна Македонија. Процесот на развој на заеднички план ќе овозможи создавање на соработка помеѓу експертите од противпожарна заштита, институции и волонтери.

Со цел успешно да биде спроведен противпожарниот план, предвидено е зајакнување на капацитетите на противпожарните единици во двата региони. Ова вклучува и обезбедување на технички ресурси, како и унапредување на вработените во противпожарните единици со ИТ вештини, создавање волонтерски мотор тим, споделување и следење на сателитски слики.

Покрај изработката на заедничкиот противпожарен план за заштита од пожари, предвидено е да се реализираат и следните активности:

- Набавка и инсталација на 140 надземни хидранти на територијата на Пелагонискиот регион,

- Набавка на 50 комплекти софистицирана и скапа спасувачка опрема за интервенција при појава на пожари во прекуграничниот регион,
- Набавка на компјутерска опрема за успешно локализирање и брза реакција на Територијалните противпожарни единици при појава на пожар во прекуграничниот регион
- Обезбедување на сателитски снимки за наредните 3 години.

Проектот е во траење од 15 месеци.

Проект: „Изградба на хидрантска мрежа во Пелагонискиот плански регион“

Тимот на ЦРППР поднесе **проект до Јапонска амбасада** (согласно *среднорочна цел 1 - Подобра меѓусебна и меѓународна поврзаност на општините во регионот преку планирање и изградба на современа инфраструктура*).

Со овој проект предвидена е набавка на 140 надземни хидранти за потребите на противпожарните возила за успешни интервенции при гаснење пожари во секоја од Пелагониските општини.

Целта на овој проект набавка на 140 надземни хидранти и истите да се донираат на општините врз основа на критериуми за постоење на хидранти за пожар, бројот на постојните хидранти, оддалеченоста на населеното место до најблискиот хидрант, бројот на пожари во населените места, на големината на површината и бројот на жители како последен критериуми.

Процесот на нивната инсталација ќе се изврши од страна на јавните претпријатија за водоснабдување со седиште во општините од Пелагонискиот регион, во соработка со противпожарните единици. Тие ќе се грижат за нивно одржување и функционалност низ целиот животен циклус. Хидранти ќе бидат во сопственост на деветте Пелагониски општини.

Проект: „Децентрализирана соработка, културна политика и културна размена – помеѓу Р.Македонија (регионот Пелагонија) и Р.Франција (регионот Долна Нормандија)”

Тимот на ЦРППР поднесе проект до Министерство за култура на Р.М (согласно среднорочна цел 3 – повисок квалитет на живот и поголема социјална кохезија во регионот, преку континуирано вложување во развојот на човечките ресурси). Во рамките на проектот е предвидено гостување на музичка група од регионот Долна Нормандија во општините: Битола, Прилеп и Ресен за време на летниот период и јакнење на капацитетите на носителите на културните политики во Пелагонискиот регион во однос на стратешкото планирање и реализација на нивните развојни планови.

* * *

На самиот крај, Програмата за развој на Пелагонискиот регион е доследно комуницирана и дисеминирана до сите заинтересирани страни и истата е целосно транспарентна со тоа што поставена е на web страната на ЦРППР.

Владимир Талески

**Претседател на Совет за развој на
Пелагониски плански регион**